

Prečo Ján Mazák netrafil klinec po hlavičke

Publikované: 10. 08. 2023, www.pravnelisty.sk/clanky/a1261-preco-jan-mazak-netrafil-klinec-po-hlavicke

Marcela Kosová

Mgr. Marcela Kosová, sudkyňa Krajského súdu v Bratislave, členka Súdnej rady SR zvolená sudcami

Prečo Ján Mazák netrafil klinec po hlavičke

Ján Mazák je členom Súdnej rady SR, do ktorej ho zvolil v roku 2020 parlament. Následne bol zvolený za jej predsedu. Predsedom súdnej rady je od 29.06.2020. Prvým jej predsedom, ktorý nie je sudcom, ale zástupcom politikov – poslancov Národnej rady SR. Nemohla som sa zasadnutia súdnej rady, na ktorom bol volený za jej predsedu, zúčastniť. Verejne /aj jemu osobne/ som preto opakovane uviedla, že aj keby som tam bola, môj hlas by nedostal. Aby sa vedelo. Doteraz neurobil nič, čo by tento môj názor mohlo zmeniť alebo aspoň sčasti revidovať. Alebo inak, urobil toho celkom dosť, aby ma v ňom opakovane utvrdzoval.

Pripomeňme si, čo uviedol vo svojej reči pred zvolením za predsedu súdnej rady. Napríklad, že udržanie sa súdnej rady v ústavnom poriadku predpokladá, že **všetky otázky, problémy, výzvy, sa budú riešiť bez zbytočného odkladu, bez alibizmu, bez vyhovárania sa na iné orgány verejnej moci a bez toho, aby súdna rada sa uspokojovala len s formálnymi úkonmi**, ktoré boli často krát vykonávané už iba pod tlakom verejnej mienky, občianskej spoločnosti a médií. Alebo, že súdna rada sa musí stať rešpektovaným ústavným orgánom, čo znamená, **aby súdna rada postupovala a rozhodovala za každých okolností nestranne, spravodlivo a v primeraných lehotách**. Tiež sme si vypočuli /ja až zo zvukového záznamu/, že **súdna rada by mala vystupovať ako kolektívny ústavný orgán, v ktorom každý člen koná a rozhoduje podľa svojho vedomia a svedomia**, avšak s vysokým stupňom zodpovednosti za riadny výkon právomoci súdnej rady ako celku. Ako člen súdnej rady, ktorý nie je sudcom a ani nebol zvolený sudcami ďalej povedal, že všetci v súdnej rade sú zodpovední za výkon právomocí, nie len tí, ktorí boli zvolení sudcami Slovenskej republiky, ale aj tí, ktorí boli zvolení alebo menovaní zákonodarnou a výkonnou mocou. A dozvedeli sme sa aj, že **predseda súdnej rady musí na dennej báze dbať na riešenie problémov, otázok, podaní, návrhov a iných vecí patriacich do jej právomocí. Vo veciach, v ktorých nie je potrebný súhlas súdnej rady, musí konať bez zbytočného odkladu a o takých**

veciach samozrejme musí tak isto bez zbytočného odkladu informovať celú súdnu radu. Prízvukoval, že **povinnosťou predsedu súdnej rady musí byť pravidelné a úplné informovanie všetkých členiek a členov súdnej rady o podstatnom dianí v období medzi zasadnutiami.** Členka a člen súdnej rady musí dostať každú požadovanú informáciu o záležitostiach, ktoré sú na stole predsedu súdnej rady, prípadne aj s poskytnutím konkrétnych podaní, podnetov a návrhov alebo iných dokumentov.

Mám rada iróniu, ale toto nie je tento prípad. Fakt to povedal, môžete si to overiť na zvukovom zázname zo zasadnutia.

Vďaka Jánovi Mazákovi sa priateľský vzťah jednej známej sudkyne a jednej známej novinárky dostal aj do tlačovej agentúry. Dnes /09.08.2023/ pod názvom „J. Mazák nevidí dôvod, aby sa vzťahom P. Záleskej zaoberala súdna rada“ bol uverejnený jeho osobný názor označený ako vyjadrenie. Ján Mazák uviedol, že „Zásah Súdnej rady by prichádzal do úvahy len vtedy, ak by sa nepochybne dokázalo, že táto sudkyňa sa dopustila v občianskom živote niečoho, čo je nezlučiteľné s jej povinnosťami, napríklad, ako sa jej stále bez dôkazov podsúva, že by poskytla informácie zo spisov, v ktorých je zákonnou sudkyňou. Také niečo sa dodnes nepreukázalo a Súdnej rade sa nepredložili dôkazy o porušovaní povinností menovanej sudkyne.“ Podľa Jána Mazáka „na konanie pred súdnou radou nestačí spolužitie sudkyne s novinárkou. Súdna rada nie je oprávnená vstupovať do súkromia a rodinných vzťahov žiadneho sudcu. Na tom nič nemení ani to, že ide o rodinný vzťah medzi známou novinárkou a významnou sudkyňou. Existuje množstvo rodín, v ktorých sú sudcovia a advokáti, advokáti a prokurátori či sudcovia a prokurátori. Nevieľm o tom, že by sa u nich riešili konflikty záujmov len preto, lebo manželia pôsobia v exponovaných právnických profesiách. Bez dôkazov o porušení ich profesionálnych povinností.“ Ján Mazák vzťah sudkyne a novinárky považuje „za rodinný vzťah, ktorý je chránený v Charte základných práv Európskej únie, teda Súdny dvorom Európskej únie. Podľa dokumentu má každý právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydľia a komunikácie. Charta základných práv má prednosť pred naším základným zákonom a rozsudky Súdneho dvora sú záväzné aj pre Slovensko. Podobne je formulovaná i ochrana rodinných vzťahov v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva“. Pán predseda apeloval aj na zdržanlivosť pri hodnotení tohto zjavne rodinného vzťahu medzi novinárkou a sudkyňou. Bolo by podľa neho totiž nanajvýš nevhodné a nešťastné, ak by sa súdna rada ako ústavný orgán sudcovskej legitimacy dostala do pozície porušovateľky základných a ľudských práv garantovaných ústavou a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky.

Nejdem sa tu teraz zamýšľať nad tým, odkiaľ dospel Ján Mazák k tomu, že tieto dve osoby tvoria niečo také ako rodina, keď to ani jedna z nich verejne neuviedla. Pani kolegyňa Záleská na marcovom zasadnutí uviedla, že Jána Mazáka vidí prvý krát v živote, vie, že existuje, ale stretáva ho prvý krát. Možno má teda tieto informácie od pani Tódovej. Samozrejme nie je vylúčené, že ju pozná tak dôverne, že vie viac ako my všetci. Pani kolegyňa Záleská v marci na zasadnutí tiež povedala, že jej príde veľmi nepríjemné cítiť sa v pozícii osoby, vo vzťahu ku ktorej je vyvodzovaný záver, že je snád' pristupované nejakým špecifickým spôsobom k jej osobe.

Sudca a novinár

Môj názor je, že nie je v poriadku, hoc prípadne aj len priateľský vzťah medzi sudkyňou, ktorá rozhoduje trestné kauzy a mnohé z nich sú zoširoka rozoberané v denníku, a novinárkou, ktorá pracuje v tomto denníku, a ktorá sa venuje prioritne justičným témam a témam súvisiacimi s justíciou, obvinenými, obžalovanými či spolupracujúcimi osobami, a to dokonca bez rešpektu k prezumpcii neviny. A keď túto skutočnosť daná novinárka oznámi svojmu nadriadenému, tak sa akože týmto témam venuje jej iná kolegyňa z rovnakého denníka. Navyše to nie je celkom tak. V rámci „publicistiky“, na ktorú prešla, totiž v nedávanej minulosti s komentátormi rozoberala aj kauzy, ktoré sa rozhodujú a pojednávajú na Špecializovanom trestnom súde. Kolegyňa novinárka pani Tódovej, ktorá prevzala jej agendu, napríklad neupozornila na to /článok o tzv. kauze inzulín na súdnej rade/, že Pamela Záleská je blízka priateľka Moniky Tódovej. Tento článok napísala bez toho, aby členov rady oslovila. Urobila tak až po tom, ako článok vyšiel. Moje vyjadrenie k nemu nájdete doplnené na jeho konci. Ak tam ešte je. Teda to vyjadrenie, článok určite. Je totiž tiež napísaný v prospech kolegyne Záleskej. Monika Tódová napríklad osobne 7. augusta 2023 v Newsfiltri napísala v článku pod názvom „Kočner dnu, Kaliňák von“ aj toto: „Nie, Kočner nepôjde von, ale Kaliňák dnu. Ak dnes niekto hovorí, že odpočúvanie Kočnera, ktoré sa ani len neobjavilo v spise, je dôvodom na zrušenie rozsudku v kauze Zmenky, tak je to na úrovni šírenia poplašnej správy.“ Nejde náhodou o kauzu, ktorú rozhodol a zrejme o kauzu, ktorú bude rozhodovať Špecializovaný trestný súd, ktorého sudkyňou je jej priateľka? Či?

Že to nie je v poriadku si nemyslím nie pre to, že sa v mediálnom priestore objavili odkazy na to, že obe dotknuté osoby sú ženy. S týmto som nikdy nemala a ani nemám vôbec žiaden problém a je to zistiteľné aj z mojich vystúpení v súdnej rade. Ak som považovala za potrebné v rámci nejakého kontextu sa „inakosti“ zastať, tak som to urobila. Nie som možno celkom doma v správnom používaní pomenovaní rôznej inakosti ľudských

jedincov, nemám totiž o tomto žiadne odborné vedomosti, iba to tak cítim, tak sa ospravedlňujem, ak som prípadne použila nekorektný výraz.

Malá odbočka pár rokov späť

Koniec roka 2017. Alumni klub Právnickej Fakulty UK, ktorého úlohou je umožniť svojim absolventom kooperáciu právnej praxe s fakultou, spolu s jednou advokátskou kanceláriou zorganizovali koncom roka stretnutie právnikov, akademikov a podobne. Účastníci boli pozývaní na koncoročné stretnutie s tým, že tam uhynie aj jedno prasiatko. Celú udalosť médiá /predovšetkým denník N/ nazývali „zabíjačka“. Zúčastnila som sa aj, keďže som v minulosti prijala ponuku byť členkou Alumni klubu. Alumni klub má prezidenta, výkonnú radu, štatút ako aj podmienky členstva. Žiadny cigarový klub to nie je.

Problém okrem toho, že sa „nemajú čo stretávať advokáti a sudcovia“ bol aj ten, že sa tam votrel Marián Kočner. Keď mi redaktorka denníka N pani Prúšová, ktorá o „zabíjačke“ pripravovala článok, poslala otázky, zavolať som jej, nech kľudne príde a spýta sa ma osobne na čo chce a bude aj priamo vidieť, ako reagujem. Tak sa aj stalo. Pripomínam, že som nebola žiadnou „oblíbenkyňou“ tohto denníka. Povedala som jej, že spoluorganizátor advokát /ktorý sa nevenuje trestnému právu, ktorému sa venujem ja/, je môj kamarát, neskrývam to, a pokiaľ by sa nebudaj napriek tomu objavil v nejakej kauze, ktorú by som mala rozhodovať, keďže je verejne známe, že sa poznáme, vylúčim sa. Doposiaľ takáto situácia nenastala. Tiež som jej povedala, že Mariána Kočnera nepoznám, nikdy som nemala ani threemu. Keďže tam pán Kočner nemal čo robiť a bolo mi jasné, že nie je členom Alumni klubu, keď som ho zaregistrovala, odišla som. Potvrdili to viacerí účastníci. A hádajte čo? Táto mega kauza zarezonovala aj u pani Kolíkovej, ktorá ako nositeľka pochodne spravodlivosti a členka práve vznikajúcej politickej strany pateticky uviedla, že toto teda vôbec nie je v poriadku. Mimochodom, letnej verzii tejto akcie sa opakovane zúčastňoval aj pán Kubina, v tom čase poradca prvej hlavy štátu. Povedal, že on tam teda Mariána Kočnera nikdy nestretol, a keby náhodou, tak odíde. A všetci boli spokojní.

Aby som Vám nepodsúvala svoj názor k vzťahu sudca-novinár, ponúkam Vám pár výpisov z rôznych dokumentov, ktoré sa zaoberajú etikou sudcu, ochranou neustrannosti a nezávislosti sudcov a justície pre blaho občanov, nie pre blaho samotných sudcov. A urobte si názor sami. Názor na situáciu ohľadne oboch aktérok, a aj názor na ochranný dáždňik, ktorý nad nimi rozprestrel predseda súdnej rady. Dáždňik s nápisom „Významná sudkyňa“. Nevie, prečo je významná sudkyňa, ktorá rozhoduje vo veciach v zmysle rozvrhu práce ako každý iný sudca. Nevie o nejakom jej špeciálnom počine alebo

ocenení, ktoré by je malo dať tento prívlastok. A tým pádom všetkým ostatným pracujúcim sudcom označenie „bezvýznamní“.

Bangalórske zásady správania sudcov

Návrh znenia kódexu o správaní sudcov bol prijatý Súdnu skupinou na posilnenie sudcovskej integrity v Bangalore v roku 2001 a revidovaný bol počas stretnutia predstaviteľov spravodlivosti za okrúhlym stolom, ktoré sa konalo v Haagu 25. a 26.11.2002. V Preambule sa okrem iného uvádza, že „Vzhlľadom na to, že dôvera verejnosti v súdny systém a morálnu autoritu a integritu sudcov má v modernej demokratickej spoločnosti najvyššiu dôležitosť...Vzhlľadom na to, že je podstatné, aby sudcovia samostatne a spoločne rešpektovali a vážili si súdny úrad, ktorý je prejavom dôvery verejnosti, a aby sa usilovali zvyšovať a udržiavať dôveru v súdny systém...“

Účelom týchto zásad je stanoviť normy etického správania sudcov koncipované tak, aby sudcom poskytovali návod a súdnictvu rámec na dohľad nad správaním sudcov. Tieto zásady vychádzajú z predpokladu, že sudcovia sa za svoje správanie zodpovedajú príslušným orgánom zriadeným na udržiavanie sudcovských štandardov.

Zásady obsahujú viacero hodnôt, ako je nezávislosť, v zmysle ktorej je sudca povinný zachovávať sudcovskú nezávislosť ako v osobných tak aj v jej inštitucionálnych aspektoch a byť v tomto smere príkladom. **Sudca je povinný preukazovať a presadzovať správanie na vysokej úrovni**, a to s cieľom posilnenia dôvery verejnosti v súdnictvo, ktorá je základom zachovania sudcovskej nezávislosti. Ďalšou hodnotou je nestrannosť. Pri aplikácii tejto hodnoty je **sudca povinný správať sa vo svojom úrade aj mimo neho tak, aby svojim správaním udržiaval a zvyšoval dôveru verejnosti, právnickej odbornej verejnosti a účastníkov konania v nestrannosť sudcu a súdnictva**. Sudca je povinný vylúčiť sa z účasti na konaní o veci, ktorú nie je schopný rozhodovať nestranne alebo u ktorej by mohol objektívny pozorovateľ získať dojem, že sudca nie je schopný rozhodnúť vec nestranne. **Jedným z uvádzaných dôvodov takého vylúčenia sudcu je aj to, že sudca, alebo člen jeho rodiny má na výsledku rozhodovanej veci ekonomický záujem /vysoká čítanosť platiacich čitateľov?/** Integrita ako hodnota je označená ako základný predpoklad náležitého výkonu funkcie sudcu. **Sudca je podľa tejto hodnoty povinný sa správať tak, aby sa mu z pohľadu objektívneho pozorovateľa nedalo nič vytknúť, keďže spravodlivosť má byť nie len vykonávaná, ale musí sa aj javiť, že je vykonávaná.**

Slušnosť ako hodnota. Označená tiež ako „adekvátnosť správania“. **Slušný prístup sudcu, ktorý prezentuje aj navonok, je základom výkonu všetkých činností sudcu /urobte si vlastný malý test sviňami, psom a mesiacom/**. Sudca je pod neustálym

dohľadom zo strany verejnosti, a preto **musí slobodne a ochotne prijať určité osobné obmedzenia, ktoré by sa bežnému občanovi mohli javiť ako príťaž.** Sudca nesmie dovoliť, aby jeho rodina alebo spoločenské a iné vzťahy nevhodne ovplyvňovali jeho postup pri výkone funkcie sudcu a jeho úsudok. **Sudca nesmie využiť ani sprístupniť dôverné informácie, s ktorými sa oboznámil pri výkone svojej funkcie, na iný účel, ako je plnenie jeho sudcovských povinností.** Členovia rodiny sudcu nesmú prijímať akékoľvek výhody v súvislosti s niečím, čo sudca vykonal, má vykonať alebo naopak, nemá vykonať v rámci plnenia svojich sudcovských povinností.

Odborná spôsobilosť a zodpovedný prístup. **Sudca je povinný udržiavať poriadok a slušnosť na všetkých pojednávaniach pred súdom** a byť trpezlivý, dôstojný a zdvorilý vo vzťahu k účastníkom, členom poroty, svedkom, právnikom a ostatným, s ktorými pri výkone úradnej právomoci koná.

Londýnska deklarácia o sudcovskej etike

Valné zhromaždenie Európskej siete súdnych rád /ENCJ/ na stretnutí v Londýne v dňoch 2. až 4. júna 2010 schválilo správu pod názvom „Sudcovská etika – princípy, hodnoty a vlastnosti“ ako pokyny na správanie sa európskych sudcov. Pracuje s hodnotami, ako **nezávislosť, bezúhonnosť, čestnosť, dôstojnosť, nestrannosť, zdržanlivosť či diskretnosť.** **Sudcovská zdržanlivosť a diskretnosť zahŕňa rovnováhu medzi právami sudcu ako občana a obmedzeniami spojenými s jeho funkciou.** Rovnako ako každá osoba, má aj sudca právo na súkromný život. **Jeho povinnosť zdržanlivosti mu nezabraňuje viesť normálny spoločenský život; stačí, ak si osvojí „opatrenia zdravého rozumu“, aby sa vyhol narušeniu dôstojnosti svojho úradu alebo svojej schopnosti ho vykonávať.**

Môžeme toto celé nateraz uzavrieť tým, že kompletnosť aktu súdenia znamená, že mnohé prednosti a vlastnosti sa musia skombinovať tak, aby bola vykonaná spravodlivosť. Dôvera v justíciu nie je garantovaná iba nezávislým, nestranným, poctivým, kompetentným a pracovitým sudcom. Sudca by mal vykonávať svoju funkciu s múdrosťou, ľudskosťou, odvahou, serióznosťou a rozvážnosťou a zároveň byť schopným načúvať, komunikovať a pracovať. Tieto požiadavky sú dôležité z hľadiska zaručenia práva pre všetkých mať spravodlivého a nestranného sudcu.

Takže ako? Je to celé naozaj „iba“ o rodinnom vzťahu, ktorý je chránený?